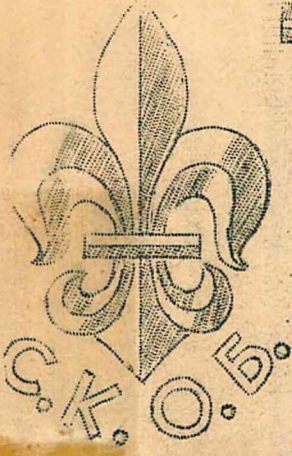

117/83 *вересень, сонце*

ЮНОЦТВО

ЗРРЦІ

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ПОЛОНЕНИХ

Газетка юнацтва

Рок II.

Ріміні - Італія, вересень

Ч. 11. /18/

XX

В. І. Антонович

БАТЬКІВЩИНА

Довгі косатні квітуть на мокрих луках,
Як за днів дитинства, в кучерявій млі;
Вилітають ластівками стріли з лука,
Білі стріли літ.

Оси золоті в чарках троянд розквітлих,
Мокрі зорі куряться під сизий вечір;
Ще горить твоєї молодости світло,
Хоч новий десяток літ береш на плечі.

Слухай! Батьківщина свого сина кличе
Найпростішим, неповторним, вічним словом!..
У воді відбилися зорі і обличчя,
Карооскі люди і співуча мова.

ооо -о- ооо
ооооооооо

О. Опесь

"... Ти на ніч не дивись!
Яка б ніч взагалі
Не була на землі,
Прийде ранок колись!"

Др. Атанас Фіголь

Організація ПРАЦІ

/ Продовження /

До з е м и й /вертикальний/, або тзв. р і ч е в и й п о д і л віддзеркалюється у Пласті в поділі на реферати, чи то на поодинокі діловодства. Це нічого іншого, як тільки поділ того головного завдання, що його має сповнити Пласт, як цілість на основні складові частини. І так у Команді СУПЕ ви маєте реферат організації і діяльності, реферат преси і пропаганди, реф. економічний, реф. зв'язку, ... і такий більш-менш поділ у тій, або іншій формі стрінете в краєвих, обласних, кошових, чи курінних командах. Цей поділ біжить отже з гори додолю, з чого і випроваджується назва доземного поділу. Зрозуміло, що поодинокі реферати чи діловодства поділяється далше на складові частини. Все це потрібне, щоб завдання, якого не всилі виконати одиниця, розложити на складові частини і передати гурткові людей, щоб вони їх виконали.

Побіч територіального і річевого поділу в Пласті маємо ще третій поділ на чотири улади. Основою цього поділу є віково різні групи наших членів, що для них мусить бути приміненний окремий організаційний і методичний підхід. Так отже ми побіжно торкнулися трьох основних елементів кожної організації, якими є т е р е н , р і ч і л ю д и н а .

Цей останній елемент має у кожній організації, а тимсамим і в Пласті, куди ширше значення, як бути тільки основою такого, чи іншого поділу. Людина - це основний рушій цілої організації, у Пласті - це підмет і предмет пластової праці. Плянє і виконує працю людина і в залежності від її вартостей, відповідного значення набирає і ціла організація. Найкращі, геніяльні територіальні й річеві поділи нічого не допоможуть, коли не буде добрих виконавців. Навпаки, висококваліфікований кадр низових і вищих провідників може з великим успіхом працювати і при частинно хибних вище вгаданих поділах. З цього випливає капітальна проблема кожної організації: в и ш к о л е н н я своїх провідних кадрів на кожному ступені; а далше: питання п е р с о н а л ь н о ї п о л і т и к и - умістити відповідну людину на відповідному пості. Для нас конкретно це питання добору наших співробітників і їхнього пластового вишколу.

Видається нам, що ми достаточо схарактеризували засаду поділу в пластовій організації. Залишається нам ще показати другу частину цього загального організаційного закону, що його зараз розглядаємо, а саме: засаду с п о л у к и .

Не треба окремо доказувати, що коли б якесь завдання тільки розложити і дати його до виконання поодиноким виконавцям, то легко могло б трапитися, що ціла організація вкортці розлетілася б, бо одні тягнули б до ліса, а другі до біса. Для осягнення мети потрібно, щоб була десь точка, з котрої одна людина, чи то більша гурт міг постійно бачити цілість, слідкувати, чи все діється гар-

монійно і зближає нас до обраної мети, чи ні. Засаду сполуки в кожній організації додаємо в її провіді. І так, як ми ставимо певні вимоги при засаді поділу до виконавців поодиножких частин завдання, так не менші вимоги ставить засада сполуки до проводу. Яким повинен бути провід, що кваліфікує гурт людей, як провід - не будемо тут розглядати. Що виконавці і провід від себе взаємно заложать, про це це в кінцевих заввагах.

З закону поділу - сполуки випливають дуже важні організаційні постуляти - вимоги:

1. Вимога п і д п о р я д к у в а н н я підрядних шаблів над-рядних. Низовий poziom мусить виконувати доручення-накази вищого ступня: курені, коші, області... мусять по своїм найкращим силам сповняти доручення Команди СУПЕ. Курені, коші мусять виконувати розпорядження області і т.д. включно до обов'язку члена гуртка виконувати доручення свого гурткового.
2. Вимога з в і т у в а н н я нижчих шаблів вищим. Про все, що діється внизу, мусить бути повідомлений своєчасно безпосередньо організаційно вищий ступінь, а далі всі ступені включно до централі.
3. Вимога з а д е р ж а н н я ч е р г о в о с т и організаційних ступенів і при видаванні диспозицій "згори вниз", і при звітуванні "здолу догори".

Ці три вимоги може ніде не є так послідовно переведені, майже з механічною безоглядністю, як у війську. Але і в інших суспільних організаціях /церква, політичні партії/ стрічаємо теж певне підтвердження тих засад. Вони теж і в Пласті мають і мусять мати розумне пристосування. Рямці докладу не дозволяють розглядати не дальші вимоги, ані точно розважувати, яке значення мають всі вони в практичному організаційному житті, та які дальші наслідки мусять кожен організатор і кожний член організації з них витягнути.

Нове коліє скочете самі застановитися над тим і розведете з друзями гутірку на теми, що в'яжуться з оцим докладом, а які хочу вам піддати:

1. Яким формальним і суттєвим вимогам мусить відповідати кожне організаційне доручення-наказ?
2. Значення і потреба звітування у Пласті; роди звітування; формальні і суттєві вимоги кожного звіту.
3. Чому потрібно придержуватися черговости організаційних ступнів? Коли і які є дозволені відхилення від цієї вимоги?

Подумайте! Розважте ці питання, а вашу гутірку і висновки з неї постарайтесь записати.

+++   +++
+++

"Чудною і неприродною здається нам письменна людина, що живе без книг". Т. Шевченко.

:::

"Люди, що люблять ідею і за неї умирають, є подібні до дівочів, що шлють вірних на молитву".

:::

"Нема без влади волі!"

Леся Українка.

СПОСТЕРІГАННЯ

/ Докінчення /

III. Практичні завваження.

Один відомий поліцейний агент каже, що, здобувши дещо обсерваційної практики, можна пізнати характер чоловіка по його одязі. Найбільш вимовною частиною цілого одягу є загально черевики. Одного дня - оповідає він - був я на селі, прохожуючись з однією панєю. Перед нами йшла якась дівчина. Пані запитала мене, ким вона може бути? Я відповів, що по-моєму буде покоївкою. Дівчина була дуже добре вдягнена, але я звернув увагу, що одяг мусів належати до когось іншого; черевики натомість були її, бо в них вона почувалася дуже вигідно. Опісля я переконався, що вона була справді покоївкою.

Дуже доброю практикою є обсервувати в потязі, чи автобусі ноги других осіб та вгадувати після них, не дивлячись даліше вгору, до якого роду людей вони належать: старих чи молодих, багатих чи бідних, грубих чи худих і т.д., а опісля оглядати особу та справджувати, наскільки ми були зближені до правди. Іншим разом я міг допомогти одній пані, що знаходилася в тяжких умовах. Пізнав я це, коли, йдучи за нею, завважив, що її одяг був добрий, але підешви черевиків - у дуже поганому стані. Думаю, що ніколи не змогла догадатись, як пізнав я її положення.

Помітним є, що йдучи за кимсь позаду, можемо завжди добре оглядати підешви його взуття. Важним є те, які висновки може нам дати обсервація чужих підешов? Кажуть, що підешва і зап'яток схожені рівно належать до чесних осіб з кунецькими здібностями; зап'яток, схожений назовні, вказує на чоловіка вчуваю, що любить пригоди; схожений досередини - означає слабкість і нерішучість характеру. Цей останній знак є більше певний для чоловічих черевиків, ніж для жіночих.

Шерльок Гольмс зустрів раз чужинця і завважив, що той мав новий одяг, жалобу на рукаві, військовий вигляд та моряцький хід. Опалений сонцем, з татованими руками, він ніс у руках забавки. Хто після вао буде цей чоловік? Шерльок Гольмс докладно вгадав, що він був звільненим морським сержантом, що йому померла жінка та, що дома мав малі діти.

IV. Знаки коло трупа.

Може притратитись пластунові, що одного дня він знайдеться несподівано в присутності мертвої людини. У тому випадку він мусить пригадати собі, що його обов'язком є завважити, хоч би найменні знаки так на самому тілі, як і близько нього ще перед тим, заки воно буде порушене, або доколишній терен потоптаний другими. Знаки займатись мерцем і докладним положенням його тіла /найкраще

є його відфотографувати/, треба точно прослідити терен, що на ньому він лежить. При тому уважати, щоб не ходити забагато довкруги і не затерти евентуальних слідів. Дуже корисним є начеркнути малий рисунок, що вказав би положення тіла та розположення евентуальних знаків довкола нього.

Були випадки, що знайдено трупи осіб, які на першій погляд виявляли ознаки самогубства. Одначе докладне розглянення довколишнього терену виявило, що розходилося тут про звичайний злочин та, що трупи були повішені по замордуванні, щоб нацяти всьому вигляду самогубства. В одному випадку доказом була зірвана галузка і стоптана трава, у другому кусок пом'ятого килима. Особливу увагу треба звернути на відтиск пальців на всякому предметі, що на ньому він може бути, бо коли невідповідає він відтискові вбитого, може відповідати відтискові вбивника, що його в той спосіб можна ідентифікувати, як це мало місце в багатьох випадках. Немає двох людей на 64.000.000.000.000, щоб мали ті самі лінії відтиску пальців.

V. Подробиці в полі.

Коли знаходитесь у полі, маєте там окремі вказівки, тобто предмети, що допомагають вам віднайти дорогу чи перешкоджають стратити її, як: профілі далеких горбів, церковні вежі, спеціальні будівлі, дерева, скали і т.д. Треба пам'ятати, що ваші спостереження можуть прицятись також і на пізніше, щоб вказати другому, як може знайти даний шлях. Тому все треба докладно запам'ятувати, щоб могли описати без помилок свої спостереження у належному порядку.

Принайменше треба слідкувати і запам'ятувати дороги й стежки. Описки можна звернути увагу на менш важливі речі, як: перелет птиць, що вказує на прихвність людей, або звірят; порох є доказом присутності людей, звірят, чи возів, що саме порушаються. Самозрозуміло, що в полі так, як у місті, треба слідкувати за прохожими: їхнім одягом, виразом обличчя, способом хождения та треба приглядатись хоч би мимоходом, слідам їхніх ніг. Для кращого запам'ятання слідів, що нас интересують, треба відрисувати цей слід у записник. Взагалі з усяких слідів: людей, звірят, птиць і ін. можна багато дечого довідатись.

VI. Спостерігай усюди!

Увагу пластуна повинна притягати всяка річ: гудзик, сірничка, поніж з папіроски, перо, листок з дерева і т.п. Пластун повинен бачити не лише перед собою, але по боках і за собою; мусить мати, як кажуть „очі зі заду голови". Часто трапляється, що несподівано повертаючись, спостерігається непрятеля, чи злодія і то в такий момент і такий спосіб, в якому він не хотів би бути завваженим, коли б знав, що ми його бачимо.

Феніmore Купер у цікавому оповіданні „Шукач шляків" змальовує докладно акцію одного червоношкірого розвідника, що мав якраз „очі зі заду голови". Переходячи попри куці, він побачив декілька зів'ялих листків у середині зелених галузок і це заставило його: хтось певно старався поліпшити густоту куців та створити там охоронище. На тому місці він знайшов утікачів, що за ним шукав.

VII. Пластування вночі.

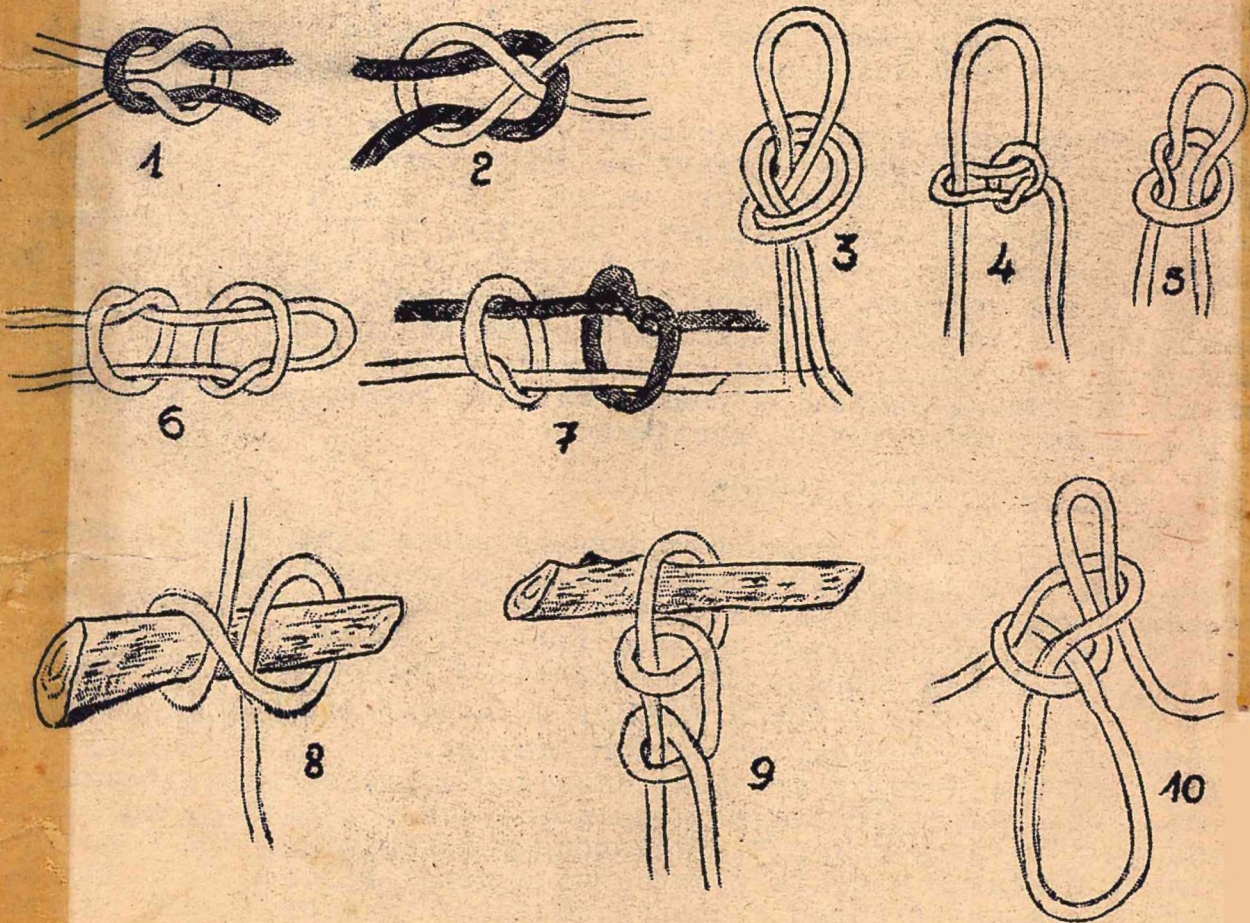
Так удень, як і вночі мусить пластун звертати увагу на найменні подробиці, послуговуючись у більшості слухом, нюхом і дотиком. У нічній тиші звук чути на дальшу віддаль, ніж удень. Коли прикласти вухо до землі, або покласти його на палицю, чи ще краще на бубон, що лежить на землі, можна почути на велику віддаль тупіє цвінських копит, чи кроки людини. Інший спосіб для доброго сприймання далеких звуків - це отворити ніжик, що має два вістря, всадити одне вістря в землю, а друге держати в зубах. Людський голос, а це тоді, коли говориться півголосом, має великий засяг і не може помішатися з іншими звуками.

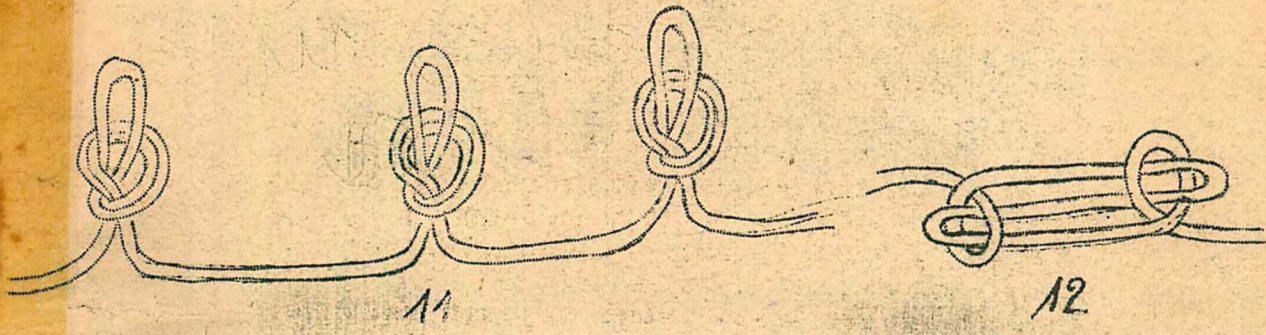
Мені вдалося багато разів уночі перейти попри висунені ворожі стійки тоді, коли я здав собі справу з місця їхнього розставлення, прислухуючись до їхніх притишених розмов і хрюпіння сплячих.

/ Перерібка з книжки ген.Бейден-Павля: „Пластун-розвідчик“.

.....

ПЛАСТОВІ ВУЗЛИ.

- 1/ Звичайний - служить до зв'язування двох кінців шнура /але зав'язаний - це тзв. "бабський вузол"/.
- 2/ Ткацький - до тієї цілі, що й попередній.
- 3/ Звичайна ключка - потрібна при інших вузлах, а саме: вживається її до вигідного несення зв'язаних клунків, до сильного й сталого засилення ливви на гак, або сук на дереві і т.п.
- 4/ Мандрівницький - /туристичний/ вживається його тоді, коли треба по ливві спуститися зі скали, з дерева, з поверхового будинку і т.п. Потягаючи з долини другий шнур, легко можна здіймати ливву за собою.
- 5/ Стягачка ключка - уживається її до сильного обв'язання клунка і взагалі до стиснення чогось за першим зв'язанням.
- 6/ Купецький - уживаний, як звичайна ключка, при зв'язуванні клунків до ношення.
- 7/ Рибацький - служить до получения кінців такого шнура, що його ні звичайний, ні ткацький не вдержали б.
- 8/ Вісімковий - вживається до засилення кінця ливви на прямо-висно вбитій в землю палі, як при огорожах. Відтак шнур стає постійно натягнений.
- 9/ Морський - яким моряки прив'язують ливву до стовпів на березі, що держать корабель при мольо.
- 10/ Рятівничий - служить до прив'язування себе на спущену згори ливву, щоб дати витягнути себе з пропасти.
- 11/ Потрійна ключка - її уживаємо до в'язання трьох пальців у тришкілок, до ставлення кухні в полі, при будові матері т.п.
- 12/ Скорот - цього вузла уживається, коли треба напружити шнур, а він задвогий.

.....

В. Ленкий

"... Ми хочем жить, хоч попелом, димами,
 Руїною покрився рідний край,
 Хоч "вічну" співають вже над нами,
 Ми віримо, що йде нам май!

 Ми віримо глибоко й безпечно,
 Що правда, і добро, і наш народ не вмере!"

.....

Проф. О. Монцібович

Фізиці з'ясування про Сезонів

V.

Особливе значення поміж констеляціями нашого неба займають сузір'я тв. З о о д і я к у. Зодіак - це слово грецьке, що в українській мові означає З в і р и н е ц ь. Вже сама назва вказує на це, що констеляції ці мають бути зображеннями звірят. Як побачимо пізніше, це в більшості справджується. При їхній допомозі можемо легко визначувати кожночасне положення Сонця в його річному русі.

Як відомо, Земля порушується докруги Сонця, при чому рух цей відбувається в одній площі. Площа ця, звана площею е к л і п т и к и, є нахилена до е к в а т о р а /рівника/ під кутом 23

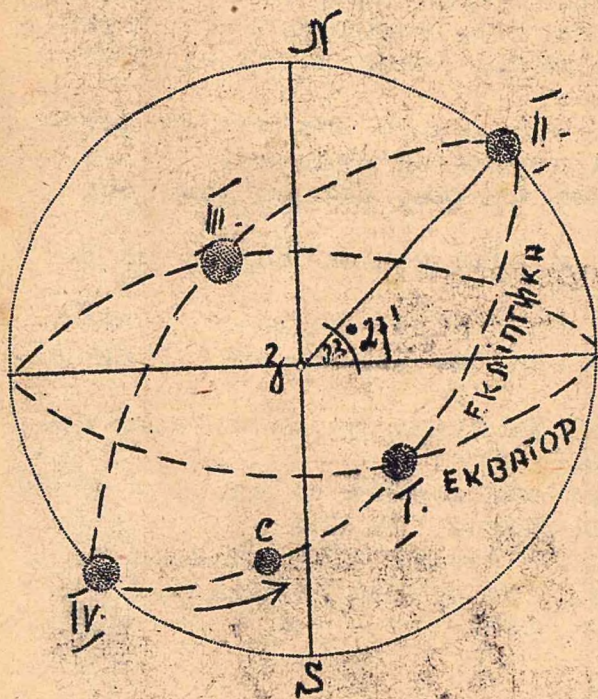

Рис. 1

степенів 27 мінут. Вона перетинає небесну сферу у колі, точніше у великому колі, що його зовемо екліптикою. На рис. 1 коло I-IV зображує екліптику. Землю треба уявити собі в осередку сфери. Уявний рух Сонця відбувається по колі I-II-III-IV, або по екліптиці в напрямі зазначеному стрілкою. На особливу увагу заслуговують точки, що в них Сонце переходить крізь екватор. На рис. 1 ці точки зазначені римськими числами I та III. У точці I. знаходиться Сонце дня 21. березня, коли воно переходить з південної півкулі на північну. У тому дні маємо день рівний з ніччю, тому зовемо ту точку "точкою в е с н я н о г о р і в н о д е н н я".

У точці III. знаходиться Сонце дня 21. вересня, коли воно переходить з північної півкулі на південну. У тому ж дні знова настає зрівняння дня з ніччю так, що точку III зовемо "точкою о с і н ь о г о р і в н о д е н н я". Починаючи з дня 21.3., Сонце постійно підноситься на екліптиці. Висота його над екватором зростає і в дні 21 червня досягає своєї максимальної вартості. Діється це в точці II. Сонце тут неначе задержується у своєму поступовому русі. Досягнувши своєї кульмінаційної точки, воно починає обнижуватися та зменшувати свою висоту. Це положення Сонця зовемо току сонцестоянням, а зогляду на пору року /на північній

півкулі/ - літнім сонцестоянням. Найнижче своє положення займає сонце в дні 21. грудня. Тоді маємо тзв.

зимове сонцестояння. Починаючи звідси, наведене чергування у соняшному русі повторяється навороотно.

Щоби могли докладніше вказати, де саме на екліптиці піддану пору знаходиться Сонце, поділено її на 12 частин. Тому, що повний кут 360° поділений на 12 дає 30°, екліптика розпадається на 12 частин по 30° кутових степенів кожна. Констеляції, що розташовані здовж екліптики - це якраз сузір'я Зодіака. Назви їх, це в більшості назви звірят, тому стає зрозумілим, чому констеляції, що їх вирізняємо на екліптиці, творять тзв. Звіринець. Як сказано вже, Зодіак складається з 12 констеляцій, що їх називають черговіють ось-так: Баран, Бик, Близнюки, Рак, Лев, Панна, Вага, Скорпіон, Стрілець, Козоріг, Водяник, Риби.

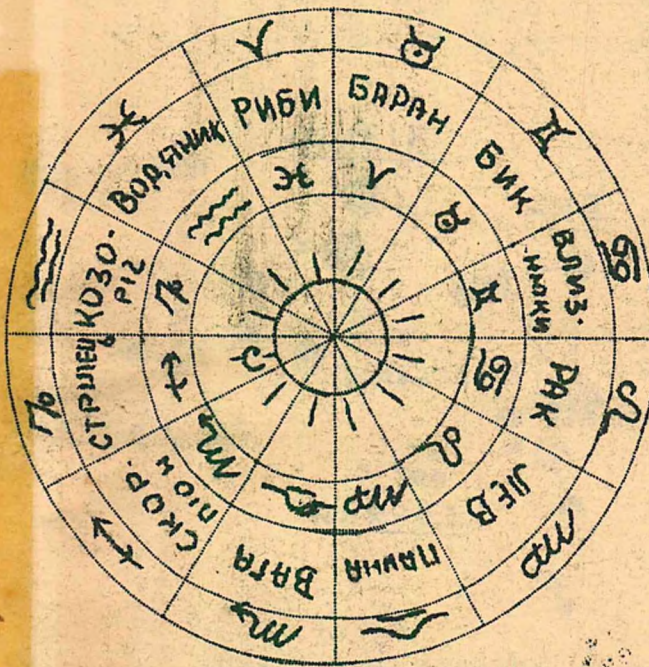

Рис.1а

Вага, Скорпіон, Стрілець, Козоріг, Водяник, Риби. Щоб краще запам'ятати їхнє чергування, придумується різні мнемотехнічні формулки. Я подам ось-таку:

„Баран з Биком та Близнюки,
Рак, Лев та Панночка з Вагою,
Ось Скорпіон, Стрілець і Козоріг,
Водяник з Рибами - плясують під водою“.

Із кожною констеляцією зв'язані окремі знаки, що їх ще до сьогодні вживають. Вони нагадують нам середньовічні замилування людей до астрології та кабалістики.

- 1. Баран -
- 2. Бик -
- 3. Близнюки -
- 4. Рак -
- 5. Лев -
- 6. Панна -
- 7. Вага -
- 8. Скорпіон -
- 9. Стрілець -
- 10. Козоріг -

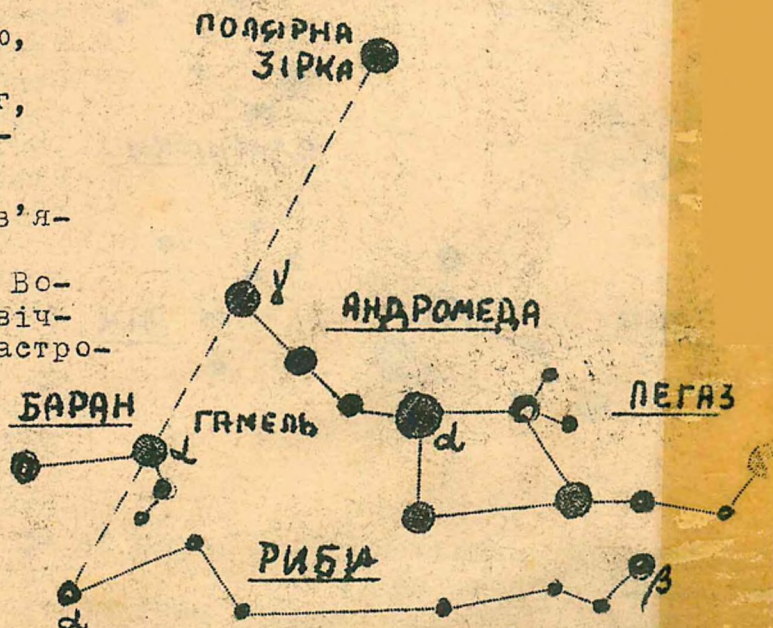

Рис.2

- 11. Водяник -
- 12. Риби -

Оперуючи констеляціями Зодіака та їхніми знаками подаємо: до 21.3./або під кінець березня/ Сонце знаходиться в констеляції Риби; 21.6. в констеляції Близнюків; 21.9. в констеляції

Панни; 21.12. в констеляції Стрільця.

Цісно однак звернути увагу на одну трудність, що часто доводить до неясностей та двозначностей. У дні 21.3., як уже було сказано, Сонце знаходиться у констеляції Риб. Одночасно кажемо, що воно є у знаку Барана. Те саме діється і в інших місяцях, пр.: 21.6. Сонце є у знаку Рака, 21.9, у знаку Ваги, а 21.12 у знаку Козорога. Виявляється це тим, що точка І. весняного рівнодення, позначена знаком γ /Баран/, з бігом століть переопулась на екліптиці. Коли ще у вавилонських часах знаки констеляцій відповідали властивим констеляціям, то сьогодні вони переопунені майже на 30° так, що знак /Баран/ припадає у констеляції Риб, а знак

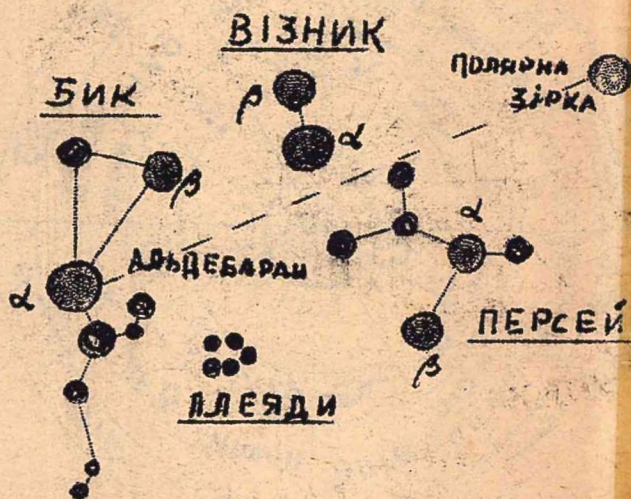

Рис.3

/Рак/ у констеляції Близнюків і т.д. Виявлює це рис.1а. На ньому в доміньовому колі подані знаки констеляцій і, як легко бачити, знаки констеляцій відповідають тим самим констеляціям /середнє коло/, як це було ще в давнині. У зовнішньому колі ці самі знаки переопунені майже на 30°, як це відповідає дійсному сьогоднішньому станові.

Тому можемо казати, що 21.3. Сонце знаходиться у знаку Барана, або в констеляції Риб; 21.12. воно є в знаку Козорога, або в констеляції Стрільця.

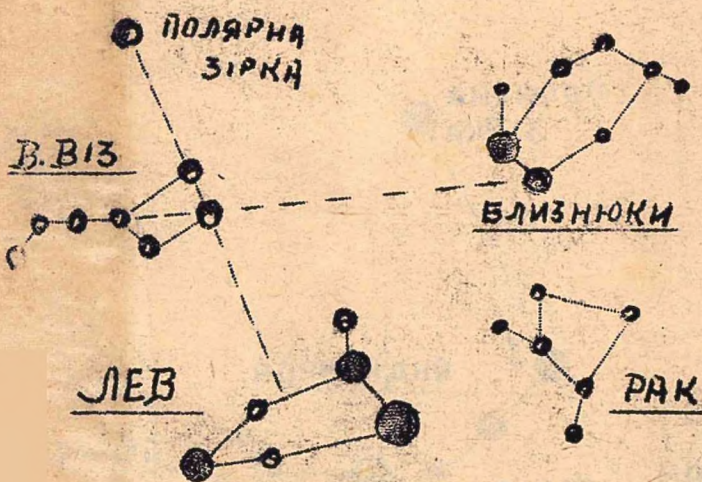

Рис.4

Тепер можемо визначити положення констеляції Зодіака на небі. Уживатимемо до цього цієї самої методи, що й попередньо, використовуючи знані вже сузір'я та констеляції. Відшукаймо наперед констеляцію Пегаса. Тоді на продовженні лінії: Полярна Зірка та α Андромеди, лежить ясна зірка α Барана, або Г а м а л ь. Інші зірки цієї констеляції - слабкі. Нижче під Пегасом розтягається поздовж констеляція Риб, як це показує рис.2. Відшукаймо тепер сузір'я Персея та Візника. Тоді лінія, поведена з Полярної Зірки поміж тими сузір'ями, поводить нас на найякрішу зірку в констеляції Бика - А л ь д е б а р а н. Її легко пізнати ще по тому, що вона є верхом групки зірок, що своїм виглядом нагадують латинську букву V. /Рис.3./

Як відшукати констеляції Близнят та Льва, було вже сказано попередньо. Поміж ними лежить сузір'я Рака, як це показує рис.4.

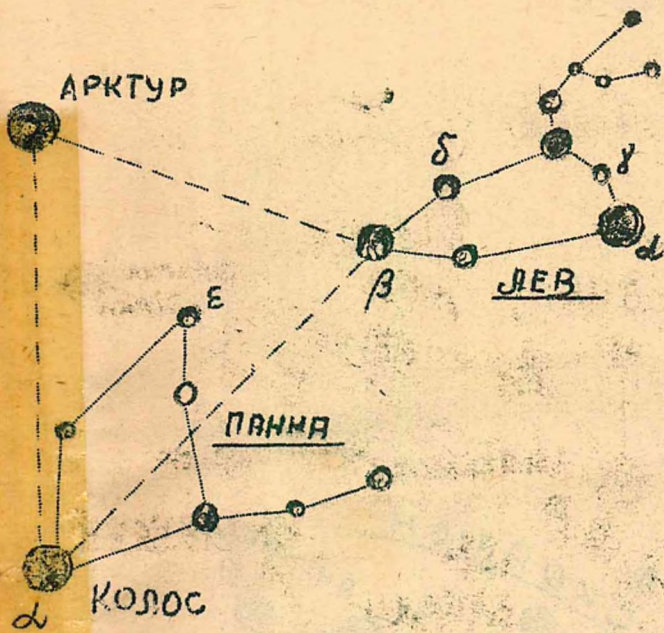

Рис.5

Поведім між зірками δ - β із Льва лінію і, продовжуючи її, натрапляємо на ясну зірку Колос з констеляції Панни. /Рис.5./ Сузір'я Панни нагадує своєю формою неправильний чотирикутник, зложений з відносно мало ярих зірок. Одним верхком цього чотирикутника є зірка Колос, другим - протилежним, багато слабша зірка, що її зовемо В і н д е м і я т р і к о.

Щоб відшукати сузір'я Ваги, зробім ось-так: сполучім зірку В і н д е м і я т р і к е із зіркою γ з Панни та зірки ϵ - β із сузір'я К р у к а, яке безпосеред-

ньо знаходиться нижче сузір'я Панни. Воно дається легко розрізнити своєю формою, подібною до дельтоїду. Продовження цієї лінії перетинається на зірці, що є головною в констеляції Ваги / α Ваги/. Це вказує рис.6.

Відшукаймо тепер сузір'я О р л а . У ньому впадають в око три зірки, з яких середня ярка - це А л ь т а і р, а дві бічні багато слабші. Сузір'я це лежить на молочній дорозі та дається дуже легко відшукати. Продовжуючи лінію α - λ зірок з Орла відомим знаходимо дуже ярку зірку А н т а р е о із сузір'я С к о р п і о н а. Як видно із рис.7., констеляція ця нагадує свою формою вуха, при чому голова та хвіст його мають вид трикутників.

Продовжуючи лінію зірок β - θ із сузір'я Орла, можемо відшукати констеляцію Козорога, що нічим особливим не замінює.

Під нею розтягається сузір'я В о д я н и к а. Сузір'я Водяника легко знайти при допомозі констеляції Пегаса. Сполучаючи зірки: α Пегаса та α Андромеди, і продовжуючи їх вділ, натрапляємо на сузір'я Водяника. / Рис.8./

Поміж Скорпіоном і Козорогом розташоване сузір'я Стрільця /рис.7/. Воно знаходиться у тому місці, де розгалуження Молочної Дороги, зачатковане у констеляції Лебедя /Денеб/, сходяться

ВІНДЕМІАТРИКС

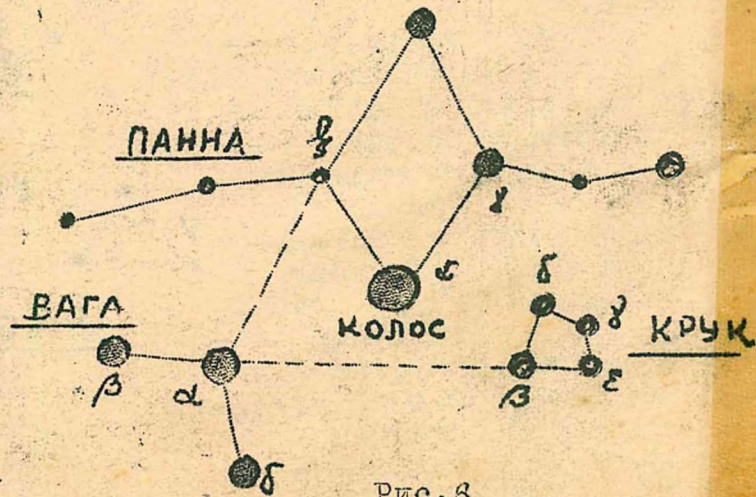

Рис.6

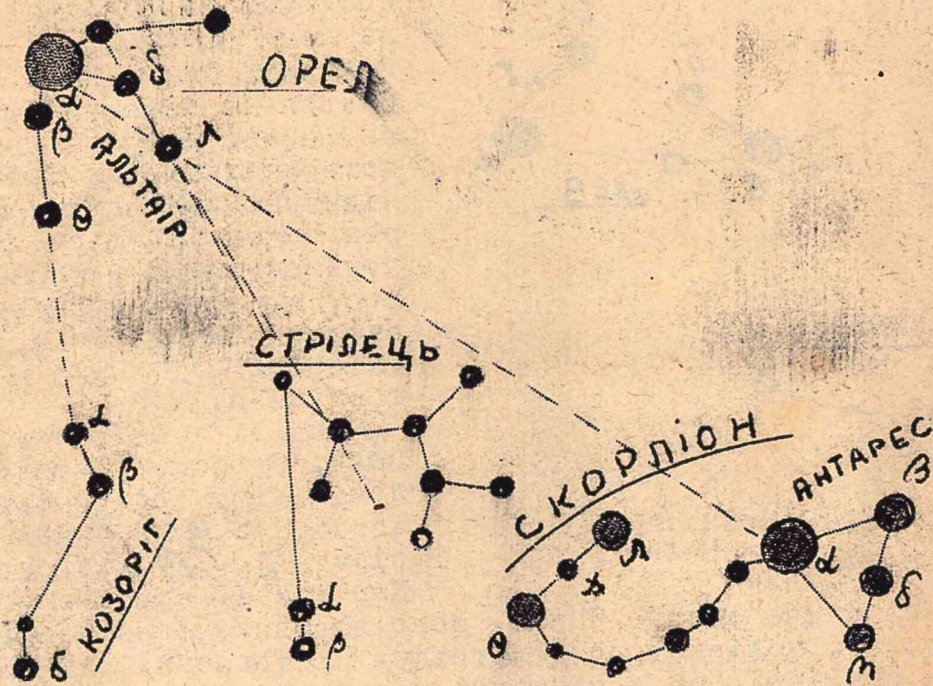

Рис.7

Рис.7

знову в одну цілість. Те саме відноситься і до сузір'я Скорпіона.

Обговорені сузір'я Зодіака в більшості складаються зі слабких зірок. Крім цього вони появляються лише короткий час над горизонтом при сході, чи пак заході Сонця. З цієї причини часто навіть анатори астрономії не знають їхнього положення, чи їхнього виду на небесній сфері.

Це, що тут сказано, відноситься тільки до північної північної півкулі. На південній півкулі назвється зовсім протилежно. Сузір'я Близнюків /знак Рака/, що на північній півкулі, є позначкою літа, на південній означає зиму. Подібно сузір'я Стрільця, знак Козорога, стоє на північній півкулі означає літо, на південній є його символом літа.

Тоді в краї південної півкулі, пр.: Бразилія, Аргентина, Південна Африка, в часі, коли в нас все покрите снігом, в них - найгарячіша пора.

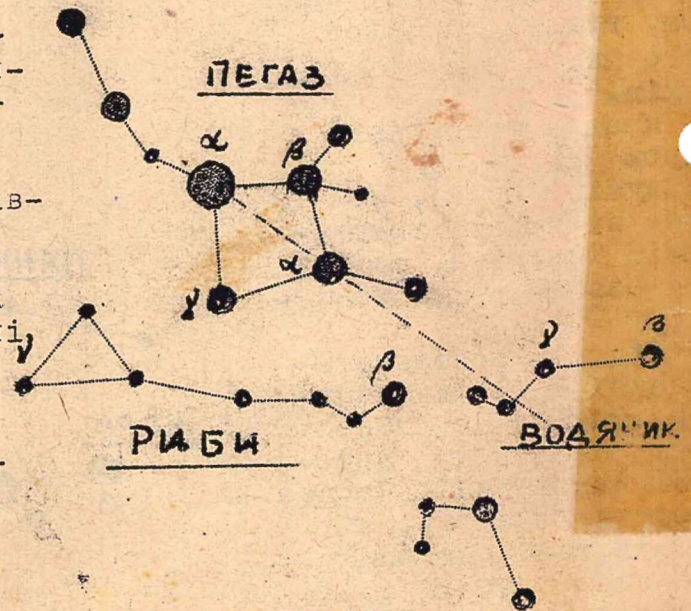

Рис.8

/д.б./

леншою. Він вдивляється з боязливим острахом у сад крізь зелену стіну і бачить гарний будиночок, оточений віночками овочевих дерев. А ось—тут його ціль: чотири велитенські панцирі причіпались у кущах. Замасковані серед кущів калини вони готові в кожну хвилину ринуть вогнем і сталлю зі своїх довгих дул. Це найбільші пороги партизан, отже він їх мусить знищити, бо так наказав командир!..

Але біля них вартовий. Він походить мірним кроком довкола сталевих велитнів і цільнує їх, як найдорожчий скарб, з готовим до стрілу криком. У Сенька по спині пробігло похолодне тремтіння. Друге одні необережний рух — одинокий рух — зрадить його і він зачне, не виконавши наказу. Але ж вартовий сам, і він так близько... Одні влучний постріл з пістолі заспокоїть його пильність. Мільйо ладунків та пляшок бензину під панцирі і... наказ буде виконаний... А потім...

Сенько мимоволі схватився за пістоль. Ось вартовий, нічого не спостерігаючи, підходить до огорожі так близько, що лиш кіляка крові відділяє його від Сенька. Сенько хватас у руку "мавзера" і зміряє йому в груди; це мить — гряне постріл і він упаде неживий. А може їх там багато? Шоді він не виконав наказу, але все одне! Сенько вискакує з криівки і намірюється на нього: — Кидай зброю, або будеш забитий! — Заскочений несподіванкою вартовий відкинув зброю і покійрно підніс руки вгору. Ще хвилино і він уже лежав зв'язаний спиритним Сеньком на землі. А тепер до праці! Секунда здається вічністю... Сенько добув з криівки свою пошу і кинувся до панцирів. Ще лиш єдина секунда і... наказ буде виконаний: масивні тіла панцирів злетять у повітря.

— Стой! Руки вгору! — У відповідь полетіла в'язка гранат і заглушила вибухом голос ворога. Під панцирі полетіли ладунки: один, другий, третій... Пляшки палаючої бензину розповзлись по залізних кулошцях, вогненними потоками розтеклись по щільнях до середини і за хвилино освітили яскравим сяйвом сірий світанок.

Вибух! Страшенний вибух розітнув тишу. Заглушений вибухом Сенько впав на землю, опісля знов зірвався на ноги і кинувся втікати. Усміє за ним, закликаючи, заграв кулемет, задзвючали кулі... З тривожом у душі Сенько біжить знову через огорожі до лісу, знову так само б'ють його в лице обважнілі соняшники, однак він на них не зважає, а сміло біжить вперед. За ним закликається кулемет, лунають вибухи, горить пожежце; то його ладунки роблять своє діло...

Мавнерейми за ним біжить якась сіра постать, стріляючи на ходу. — Стой! Руки вгору! — Задзвеніли джмелями над головою кулі, щось боляче влекло в плече... Теплий струмочок крові привино тоскоче тіло. Тривожні думки блискавкою різнули пан'ять — ранисті... Боже... так мало прожив на світі... — Сенько напружує останні сили і кидається далі. Ще хвилино-дві і він буде в лісі, а на узліссі чекають друзі; вони не дадуть йому загинути і він не буде жити, жити і боротись... Непереможне багатим життям подвоєно його сили. Він зривається знову і біжить далі, лишаючи за собою привабливий слід. Аж ось і Вільшанка. Вона кльонче тривожно, хвиляючи об комші; певно тривожиться за нього, Сенька... Сенько вискакує з огородів і біжить на кладку... — Стой! Стой! Град думь задзвючав новз ухо, щось знову влекло боляче в правий

бік і ногу. Боже... Боже...

Гострий біль проникає тіло, Сенько спотикається і, як підкошений, падає на болотистий беріг Вільшанки в комші. Безвладна рука звисає у воду... Боже... У Сенька в очах закрутилися квіллі Вільшанки, блакитне небо; ранішня зірниця палає ще яскравим сяйвом і слава йому прощальний привіт... Його попутній погляд зупинився на лісі. Ох, лісі!.. Там друзі, вони бачать його і не віддають верою.

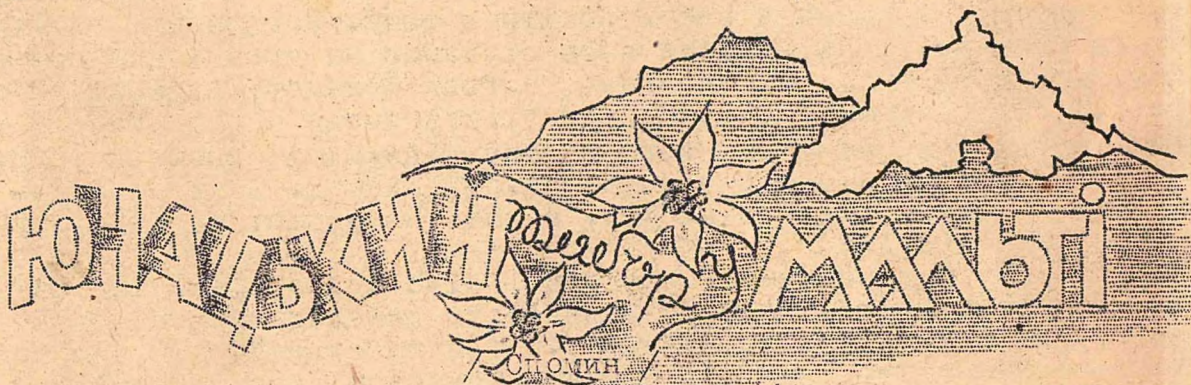
Грізний туман воляцьких чобіт залунав на кладці і на нього з брудною лайкою накинuloсь якесь страшне сотворіння. Одначе Сенько не бачив вже його. Його очі закрила нараз темна полена мряка, щось холодне війнуло в лице: - то смерть повіяла на нього холодним подувом і прикрила повіки... Він уже нічого не бачив, тільки відчував, як хтось ударив його в обличчя чимсь твердим... Господи Боже...

Грім пострілів заглушив його слова... Щось важке з шумом увало в воду і обило його лице холодними бризками. Це на мить оприголює Сенька. Він розкриває обважнілі повіки і бачить перед собою... бородатого дядька командира і друзів. Таки підоспіли на поміч! Захлимавчись кулями заграв кулемет, друзі кинулись на звуки пострілів, а командир підійшов до Сенька і, побожно знявши шапку, схилився над умираючим. Сенько знову відкрив обважнілі від згустованої крові повіки і глянув на свого командира. - Пане командир, наказ виконано... Там усі п'ять у вогні... - прошепотів через силу Сенько, затріпався в агонії і затих... Затих навіки на руках свого командира, що дав йому наказ...

... Десять збоку за Вільшанкою крізь сіру мряку світанку захлимався кулемет...

ooOoo

В.Я.

Побіч Української Дивізії, що творила окрему військову одиницю, існувала теж частина Українські Юнаки, що пізніше була включена до Дивізії. Назагал - це були допоміжні відділи, що ніколи відповідного вишколу служили, як обслуга при протилетунській зброї.

Організація Українських Юнаків розпочалася доволі пізно, все-ж-таки на протязі короткого часу повставали численні вишкільні й перехідні табори, спочатку в Галичині, опісля в Німеччині. Юнаків організовувано під умовами, що в часі призначеного вишколу відбуватиметься також шкільне, чи фахове навчання, щоб вони могли закінчити перервану науку. Вишкіл спочатку обмежувався в обсязі основних військових вправ, як також зі знання протиле-

тунельної оборони. У вишкільних таборах відбувалися зразу нормальні вправи та навчання. Вкортці після реорганізації переходових таборів у Галичичні частину здібніших юнаків відіслано на вишкіл до взірцевого табору в Мальті. Це невеличка гірська місцевість у Каринтії /Альпи/. На початку липня 1944 р. прибуло туди 200 юнаків wraz зі своїми інструкторами з Дивізії. Незабаром це число зросло до 250, а одночасно прибули українські учителі та польовий духовник бл.п. о. сот. Карпінський.

Так створився новий табір Українських юнаків у Мальті. Слід згадати теж і про саме положення цього табору. Гірська околиця, серед якої він знаходився, була надзвичайно гарна, а чарівна природа приманювала до себе молодечі очі. У стіні високих, вічно покритих снігом гір, в долині над крутою річкою, поміж стрімкими гірськими схилами, покритими зеленими лісами та біля шумного водопаду розташувалось кілька невеликих бараків. -Оце юнацький табір.

Уже з приїздом юнаків у кожного на устах можна було завважити веселий усміх, ентузіазм, надію якнайшрше провести тримісячний час вишколу. Як звичайно, після розподілу та упорядкування новоствореного табору, почалося нове життя. Щоденні вправи, навчання, виховні години, спорт - все це було головним заняттям юнаків. Сам вишкіл відбувався поступово, не вимагав великих зусиль, зате більше слідковано за виконанням наказів та відношенням до самих вправ. Два рази денно серед радісного настрою та з пісню на устах виходили поодинокі відділи на польові вправи. У скорому часі молоді вояки опановували та засвоєвали принцип поведінки стрільця у полі, при чому гарно вив'язувалися зі своїм завчанням, тимбільше, що сам терен своєю різноманітністю дуже сприяв перепровадженню вправ.

Набуваючи військового знання, юнаки користали також зі цюцінної науки, до якої прикладалися з неменшою увагою. До цього були призначені учителі, що прибули до табору з Галичини, щоб на далекій чужині дати українській молоді відповідне знання. Найбільше труднощів приходилось поборювати в провадженні навчання, бо відчувався брак приміщень та потрібного матеріалу. Не менше трудно для релігійно-морального виховання юнаків посвячував бл.п.о.сот. Карпінський /номер у березні ц.р. на чужині/. Він був не тільки духовним опікуном у таборі, але також виконував багато інших обов'язків, лучив юнаків з їхніми найближчими та уцілював різний порад. Для піднесення загального образування та культурного рівня відбувалися часто виховні та світопоглядові лекції.

У парі з умовим ішов теж і фізичний розвиток молодих організмів. До спорту горнулися всі дуже радо, бо багачи тут не тільки умове відпруження чи розривку на деякий час, але спорт і гри підносили юнаків на дусі, виробляли витривалість і загартованість.

Велику приємність справляв юнакам час вільний від занять. Тоді-то кожний бажав зреалізувати свої мрії: відістатися на скалесті верхи, та хоч на одну мить стати володарем чудового гірського краєвиду.

Багато юнаків піднімалося кожної неділі по крутих узбіччях, цораз-то вище, щоб з висоти подивляти красу краєвидів, немов мініятурних картин, що знаходилися далеко вдоліни. Ніхто

не надів доломити ще більше зусиль, коли приходилось досягнути дорогоцінну квітку - зльнейську білатку - ідеал гірської краси. Нераз треба було наражувати своє життя на небезпеку, синарчись по стріжках гранітних скалах, поки один нечасний випадок не відстрашив усіх від цих гірських мандрівок /один юнак впаде зі скали і забився/.

Окоро зживалися юнаки між собою, привичкавалися поступати ніснями провля призначених для вояка та взагалі зразково провадити своє життя. Минали вишкільні дні та вкінці прийшла остання неділя і прощальний день. Одні від'їжджали з бажаним прибуттям кетсь через суди та поглянути на цю околицю, де довелось перебути стільки юнацьких пригод. Інші знову покидали табір, згадуючи про майбутнє перебути в ньому хвилини, про свої подвиги та користі, що їм вдалося набути в часі вишколу.

У пам'яті кожного осталися лише гарні спогади з тримісячного походу в юнацькому таборі в Мальті.

ooooo

З життя Курені Молоді

14.9. відбулися у Курені Загальні Збори членів Таборового Т-ва "Просвіта". Головою Т.Т.П. вибрано хор. Оглома, членів Управи: заст. гол. - юн. Зазуляк, секр. - юн. Мисько І., бібл. - юн. Сніжні, скарбник - юн. Гудавський, вільний член - юн. Душніган. До Контрольної Комісії увійшли: сот. Дябосга, хор. Васараб, дес. Городецький. Вибрано рівнож на 207 членів - 14 делегатів на Загальні Збори О.Т.Т.П.

16.9. Відбулася нарада нової Управи, на якій обговорено бідучі справи та намічено план дальшої праці.

Закінчилися у Курені щодні змагання між поодиновими відділами-групами. У висліді розгрівок табеля представляється так:

I.	місце - Відділ б. Торговельників	- 4:0	точ. 14: 6
II.	" - Барак ч.2	- 3:1	" 11: 9
III.	" - Відділ б. Матур стів	- 2:2	" 11: 9
IV.	" - Барак ч.1	- 1:3	" 8:12
V.	" - Шатра	- 0:4	" 3:14

Змаганнями кермував юн. Федчишин В.

Великим зацікавленням тішиться у Курені курс народних танків. Пробні відбуваються щодругий день при участі 37-ох танків. Наполегливо переводять пробні музичний гурток, що числить 10 км. Для цього гуртка замовлено 3 мандолін і 1 гітару. Обидва гуртки провадить дес. О. Білик.

13.9. закінчився слідуєчий поферський курс у Курені, що складався з учнів електро-технічного відділу. Науку закінчило 26 юнаків, до іспиту приступило 25. З дуже добрим результатом здали 5, з добрим - 11, з достаточним - 9. Курс тривав 2 місяці.

Держпраес ЖАННАДЖ

Канада має найбільшу поверхню з посілками Великої Британії, бо займає близько чвертину цілої імперії. Поверхня її вносить 9, 569 300 кв.км. Землі, придатної до господарки, є 350 міл. акрів, з того загосподаровано вже 163,5 міл.акрів. Вартість квіборобського майна обчислюють на 6 мільярдів доларів. Дуже розвинене рільництво. У продукції пшениці має Канада перше місце. Вона має найбільші в імперії млини та посмість елеваторів /400.000 бушлів/.

В Канаді знаходиться 18 національних парків, з поверхнею понад 20.000 кв.км., що служать, як простори для відпочинку й полювання.

Канада має найбільші в світі резерви дерева, здатного на вироб паперу, і вивозить за границю більше паперу, ніж увесь світ разом.

Канада є першою у світі щодо продукції раду, срібла, цинку, платини, міді, азбесту й нікелю /80% світової продукції нікелю/. У продукції золота займає третє місце в світі.

У Бритійській Імперії Канада - друга щодо фабричних виробів, що їх висілає майже до всіх країн світа.

Понад 5.600 фарм плекають звірину на оутра. Немало розвинена й торгівля. За 1945 р. уся торгівля Канади вносила понад 1,5 мільярда доларів. Через канал у Су Ст. Марі /Канада і ЗДНА/ перевозять річно два разр стільки тонажу, що через канали Панамський і Суезький.

Канадійські води можуть продукувати електрику в силі 43 700 000 силкових коней; тепер використовується тільки одну шосту з того. Канада має у світі найдовшу державну залізницю.

У Канаді знаходяться два з найбільших доків у світі, де будують кораблі.

Заграниціні туристи лишають у Канаді коло 250 міл.доларів річно. Для порівняння гляньмо на табельку державного приходу:

1938 рік	-	4 288 000 000 дол.
1944 рік	-	9 186 000 000 дол.

Населення Канади за обчисленням з 1941 року вносить 11 506 655 мешканців; тепер уже є більше.

Для зацікавлених можна ще згадати, що в Канаді більше неконатих, як незамужніх.

Оце було б коротенько і в загальних зарисах про Канаду. Як бачимо, край гарний, багатий, тільки їдь туди, жий спокійно, і благоденствуй...

ooo 000 ooo

УВАГА!!!

Ю Н А К И

УВАГА!!!

Хто хотів би взяти участь у слідуючих шахових змаганнях за мистецтво Куреня, проситься зголошувати в Редакції.

ooo

Відомості

Штучне золото.

Американські й англійські фахівці заповідають, що в Чилі приступлять незабаром до фабрикації штучного золота, що його дотепер фабрикувано з ртуті. Але воно було таке дороге, що не оплачувалося. Через розбиття атома знайдено спосіб значно простіший. Американський фахівець Павло Міллер побоюється однак, що використана атомова енергія створить таку високу температуру, що втворює золото згорить.

Нове скло.

Російські вчені винайшли нове скло, що має здібність ізольовати спеку й холод, та є легше за воду. Його можна хемічно фабрикувати й легше ніж дерево, обробляти. Воно буде використане замість цегли, а також для різних водоплавних конструкцій.

Цікава плястична маса.

Одна фірма в Нью Йорку пустила в продаж поровнату плястичну масу, що в 7 разів легша за корок. Один кубічний метр цієї маси важить 25 кг. тоді, коли 1 куб. метр води - 1000 кг., а заліза - 7 900 кг. Уживається цієї маси до акустичної ізоляції в автах, вагонах, літаках, кімнатах, як також до будови човнів та рятункових колодів.

Газ смерті.

Військова американська управа в Німеччині подала, що славновісній німецькій закладі: "I.G. Farbenindustrie" продукувало в часі війни страшний вбивчий газ, досі нікому невідомий. Перед ним газом, заявив один з німецьких хеміків, не охороняє ніяка з досі знаних протигазових масок.

Асфальтовий панцир.

Асфальт - це чорна смола, що нею вимощують дороги. В часі війни асфальтом, змішаним з гранітом і вапняком, покривали панцирі. Виявилось, що такі панцирі краще відбивали кулі, ніж панцирі покриті асфальтом.

Радіо - мініатюр.

Новим здобутком техніки в Америці є радіо, що його можна легко заховати в кишені одягу, або жіночій торбонці. Це є п'ятиламповий сильний апарат, що важить усього 280 гр., та має розмір: 7,5 x 17 x 18 см. Його п'ять маленьких лампочок мають силу однієї цигарети.

Цікаві дрібнички.

На основі археологічних обчислень люди почали поселятися у місцях навколо теперішнього Риму приблизно 1000 р. пер. н.р.

Один з найвищих водонадів світу знаходиться у місцевості Букунаам у Британській Гвінеї. Він високий на 610 метрів. Водонад Нілгар має лише 51 м.

Мексик продукує майже половину срібла в цілому світі.

Китайською мовою говорить 488 573 000 осіб; англійською - 247 333 000.

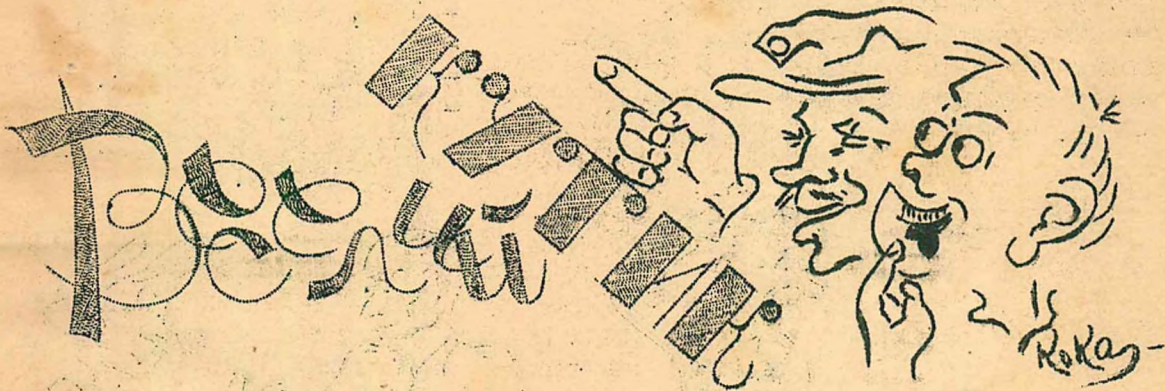
Людські повіки замикаються від 3 - 6 разів на хвилину.

Перший моторист був покараний сумою 10 дол. за те, що їхав ...17 км. на годину.

Перед Хрестоносцями /XI -XIII ст./ цукор не був знаний в Європі.

Більше, як 13.000 осіб в Америці поповнює кожного року самоубство.

==+==+==+==+==+==+==

СТРІЛЕЦЬКІ УСМІШКИ.

Стара воєна.

Ще за небіжки Австрії робив один генерал перегляд полку. Вийшов перед фронт і питає першого з ряду жовніра - українця:

- Добре тобі при війську?

- Іх немає гегорзам, що добре!

- А за що ти служиш?

- За цісаря і вітчину!

- Но, так. А тобі добре? - питає чергового жовніра-жидка;

- Ну...ну...

- А за що ти служиш?

- Бо на мене був донос до постерункі.

+

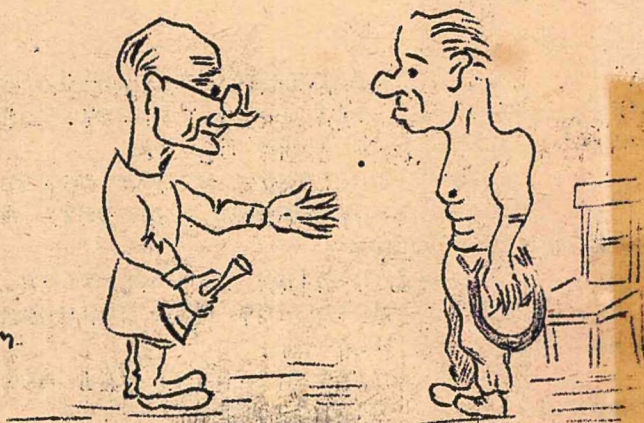
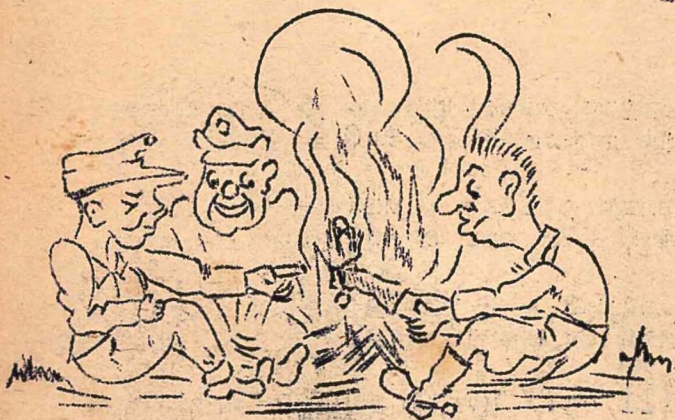
Рекрут стоїть у темну ніч на варті. Надходить якась темна постать.

- Стій! Хто йде? - репетує стрілець. - Інспекційний старшина.

Ледви старшина поступив два кроки, рекрут кричить знову:

- Стій! Хто йде? - Ви вже другий раз мене здержуєте. Що?

- Я маю такий приказ: три рази затримати, а потім стріляти.

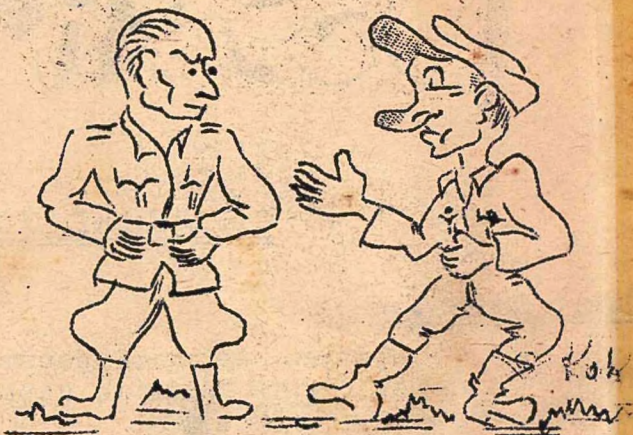

Пересторога:

- При вогні сидить кілька старшин. Надворі зимно і кожний присувається якнайближче вогню.
- Пане четар, уважайте, бо обзмалили собі остроги.
- Ви котили сказати: чоботи.
- Ні, чоботи вже згоріли!

При бранці:

- Лікар оглядає стрільця і питає: - Вам щось бракує?
- Так, маю джжавіцю!
- Коли це відчуваєте?
- Як іду по сходах.
- То нічого. Війна відбувається на партері. Ідете до піхоти...

Дисципліна:

- Приказав раз сотник своєму чурі зарізати й зварити на обід курку. У полудне приносить чура обід, але без курки.
- Я ж тобі казав зарізати курку!
- Голому слухняно, пане сотник, що курки зарізати не міг.
- Чому!
- Бо за куркою ходив когут пана подковника!

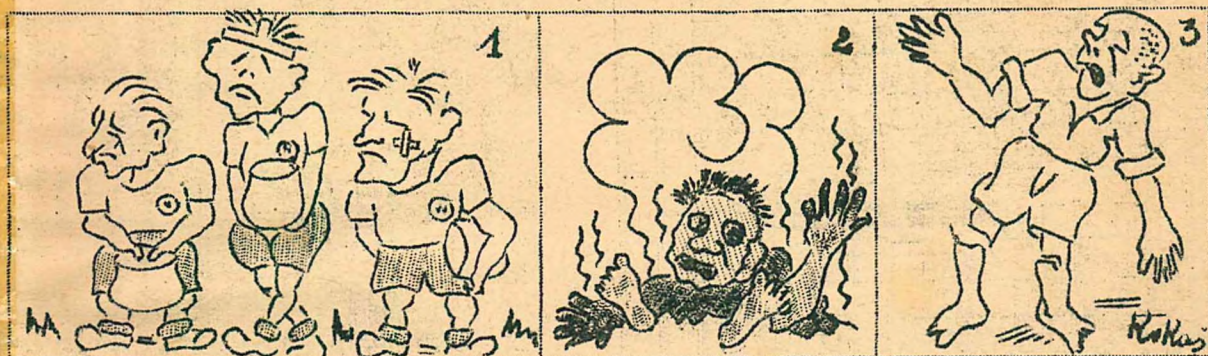
Поручник:

- Стрілець Сливка, якби ви не пили, то я б давно зробив вас вістуном.
- Стрілець Сливка:
- Пане поручнику, голову слухняно, що маю мені бути вістуном, коли я, як ун'юсь, то мені здається, що я сотник.

= + =
= =

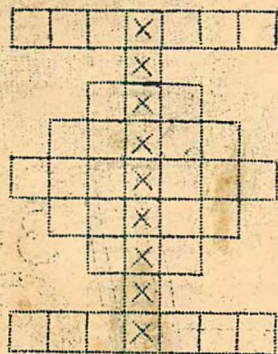
.....

З рисунків малого Селенка

1. Вони дістали три „баняки“. 2. Цього бідолаху „спалили“ при матурі. 3. А цього знову „зрізали“ при матурі.

ЗАГАДКИ

1. Як називають чорта на Гуцульщині?
2. Голосівка.
3. Рід папуг.
4. Чеська фабрика зброї і літаків.
5. Зціпеніла, дорожечинна живиця.
6. Острів на Середземному Морі.
7. Ї в бочці, горщику, морі...
8. Приголося.
9. Країна над Балтійським Морем.

Букви на місці хрестиків дадуть прізвище одного з гетьманів України.

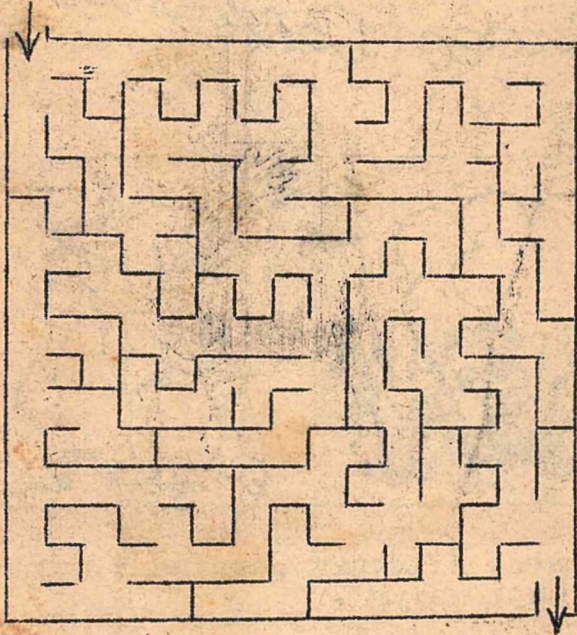
Двох арабів їхало на верблюдах пустинею. Вони заложились між собою у порядну сумку грошей, чий верблюд пізніше доїде до видніючої на горизонті пальми. Було вже сполудня, як вони стрінули одного мудреця, що з зачудуванням приглядався їм. Коли араби повідомили йому про свій заклад, він підсміхнувся, подумав хвилинку, потім шепнув щось одному на вухо, шепнув другому, і вслід за цими араби погнали в шаленому темпі до визначеної мети. Що сказав мудрець одному й другому?

+

Став заростає водними лілеями. Число лілей з кожним днем подвоюється. Пр.: сьогодні 2, завтра 4, післязавтра 8, і т.д. Протягом одного місяця заріс цілий став. За кілька днів заросло пів ставу?

=

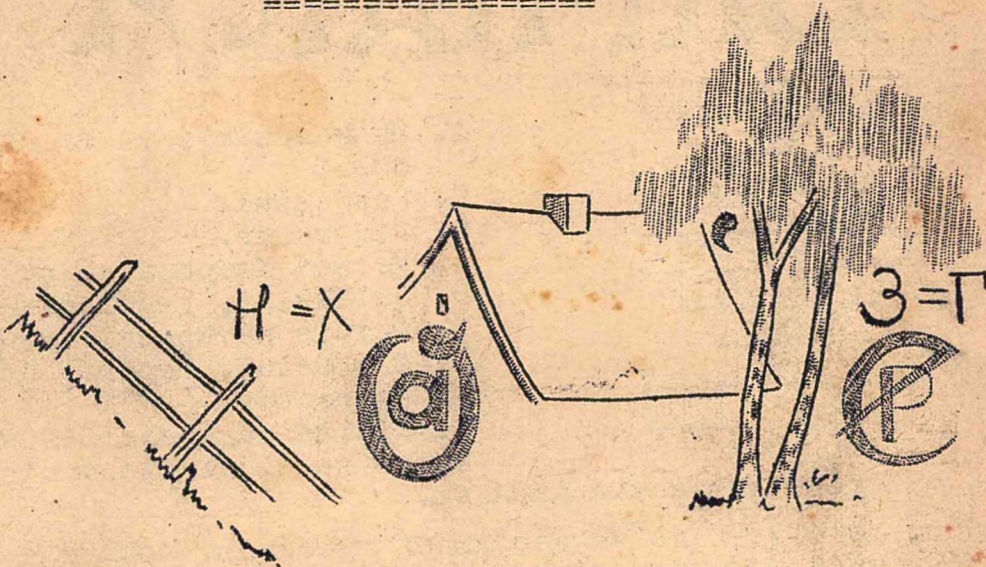
Л Я Б І Р И Н Т .

Славний дослідник і вчений, Микола Миклуха-Лаклай у своїх дослідях на одному із острові Малайського архіпелагу натрапив на печеру. Та ввійшовши в її нутро, натрапив на таку кількість різних коридорів, що трохи-трохи був би не вийшов.

Але все таки він вийшов. Чи потрапиш доконтати це й ти?

РОЗВ'ЯЖИ РЕБУС!

РОЗВ'ЯЖИ З ПОПЕРЕДНЬОГО ЧИСЛА:

Шаховий коник: Якби ви вчилися так, як треба, то й мудрість була би своя.

Відповіді на загадки: 1. Корок коштує 5 грошів.

2. Говорять між собою дві сестри.

+++++++

XX

Видав: Культ.- Осв. Відділ

Редагує: Колегія

За Редакцію відп.: Оглюк М.О.